

Företagsbesök 2024/2025

46 besök hos gotländska aktiebolag

Syfte: Stärka dialogen med näringslivet och identifiera hinder för tillväxt.

Positivt att 65 % vill anställa och växa inom ett år, och hälften av dessa företag omsätter över 100 miljoner kronor.

Utmaningar är återkommande:

- Brist på rätt kompetens och lokala utbildningar.
- Tidskrävande och byråkratiska processer för bygglov och tillstånd.
- Logistikkostnader och ö-läget.
- Företagen önskar en ökad samordning, effektivare myndighetskontakt och mer satsningar på regional kompetensförsörjning.

Exempel på utpekade önskemål;

Bygg- och planeringsreform – fast-track-process, förhandsbesked, årlig dialog med byggbranschen.

Kompetenscentrum – starta ett regionalt YH-program för plåtslageri, smide, IT-säkerhet, automation samt ett pool-system för tillfällig arbetskraft.

Logistik-kluster – gemensamt lagrings- och transportcenter för både gods och kryssningsresenärer.

Destination-organisation – en gemensam myndighet/partner-organisation med mandat att skapa en enhetlig varumärkesstrategi och en digital bokningsplattform.

Finansierings- och investeringsfond – offentlig-privat fond för hållbara bygg-, energi- och innovationsprojekt.

Miljö- och energi-plan – tydlig strategi för vatten- och energiförsörjning, samt stöd för pilot-projekt.

Digital hubb – stärkt bredbands- och molninfrastruktur samt en kunskaps-databas för mark-/lokalmöjligheter.

Fortsatt utveckling

Stärka systematiken för hur frågor som lyfts från företagen tas vidare till berörd verksamhet, åtgärdas, följs upp och återkopplas till företagaren.

Önskvärt att göra flera av företagsbesök även med grupper av chefer och verksamhetsutvecklare eller strateger för att stärka förståelsen för företagens förutsättningar.

Internt näringslivsråd

Deltagare: Regiondirektören leder näringslivsrådet, berörda direktörer (RU, TSF, UAF, mfl) medverkar utifrån behov, tillväxtchefen är föredragande.

Syftet är att tydligare följa upp det förvaltningsöverskridande arbetet i samverkansgruppen företagsklimat, företagsbesöken och andra strategiska frågor avseende Region Gotlands olika uppdrag och insatser i relation till näringslivet

Företagsstöd 2010 - 2025

Totalt för period har 554 ärenden hanterats. Av dessa har 426 beviljats, vilket innebär att cirka 60,7 miljoner kronor har betalats ut till det gotländska näringslivet.

Statistiken är uppdelad i tre huvudsakliga block:

- Först perioden 2010–2019, som finansierades via regionala utvecklingsmedel.
- Därefter perioden 2020–2025 från samma medel.
- Och slutligen den specifika REACT-perioden mellan 2021 och 2023. Detta var nationella medel från Tillväxtverket som sattes in under pandemin.

Effekter

För att få en bild av effekter skickades en enkät ut till 94 företag som använt stöd, där 34 svar inkom. Den absoluta majoriteten av dessa – 31 stycken – är mikroföretag enligt EU:s definition.

Svaren gav ett mönster:

- 73 % svarar att stödet har bidragit till lansering av nya produkter.
- 72 % har kunnat etablera nya försäljningskanaler.
- 63 % uppger att de har nått helt nya marknader.
- Företagen lyfter fram att stöden varit helt avgörande i tidiga skeden. Det handlar mycket om att gå från idé till prototyp, och validera sina koncept och idéer.

Tillväxt - Anställda

Resultatet visar en intressant koppling mellan tillväxt och anställningar.

Samtidigt som vi ser en tydlig positiv effekt på innovation och framtida omsättning, är ökningen av antalet anställda mycket blygsam. Faktum är att majoriteten svarade noll i ökning av anställda.

Slutsatser

- Stöden bidrar primärt till effektivisering och ökat värde per anställd.
- Många befinner sig fortfarande i en utvecklingsfas.

Branschfördelning

När det gäller stödets branschfördelning så speglas Gotlands struktur tydligt. Besöksnäringen, ligger i topp över beviljade belopp. Det visar på branschens dominans och att de är proaktiva med att söka stöd.

Strukturell förskjutning över tid:

- Under den tidiga perioden fram till 2019 gick mycket pengar till traditionell produktion och investeringar, som livsmedelsframställning.
- Under den senare perioden ser vi en tydlig förflyttning mot tjänsteexport, IT, dataprogrammering och handel. Gotland rör sig alltså mot en mer tjänste- och kunskapsbaserad ekonomi.

Framåt

Skapa en sammanhängande stödresa:

Företagen ska kunna få hjälp från konsultcheck och produktutveckling, hela vägen till marknadsutveckling och slutligen investeringsstöd för uppskalning.

Prioritera skalbarhet och tillväxt: Fokus bör riktas mot företag som har potential att sälja nationellt eller internationellt, exportera och skapa en hög förädlingsgrad direkt från Gotland.

Uppföljning: Följa företagen under längre tid i syfte att identifiera verkan av stöden. (Antal anställda, omsättning, innovation, produktivitet och export).